

Extra info: houtwal en biodiversiteit

N.a.v. praktijktraining 2021

HET BELANG VAN GOED BEHEER

Een houtwal/-singel zorgt voor diversiteit aan soorten in het gebied ten aanzien van kruiden, struiken en bomen. In een houtwal zijn op een heel klein oppervlak grote verschillen in zonlicht, temperatuur, wind en vochtigheid waar te nemen, en dat maakt het voor veel soorten interessant als voedselbron, voortplantingsplaats en schuilplek.

Variatie ontstaat door goed beheer (hakhout, overstaanders, besdragende en bloeiende struiken). Variatie zorgt ervoor dat veel verschillende diersoorten goede nest- en schuilgelegenheid kunnen vinden, evenals voedsel door de besdragende en bloeiende struiken (trekken insecten aan). Verder zorgt het voor een verbindende structuur in het landschap, waarlangs dieren en planten zich kunnen verplaatsen.

Een extra ecologische waarde ontstaat door het aanwezig zijn van een wal; de helling biedt variatie in nat/droog en warm/koud. De zonkant is vooral interessant voor insecten, amfibieën en reptielen, de schaduwkant voor varens en mossen. Laat bij het onderhoud wat dood hout staan: dat heeft een grote waarde voor insecten, in holen broedende vogels en bijvoorbeeld vleermuizen. Het op een goede manier beheren van deze elementen draagt bij aan een aantrekkelijk landschap.

VERSCHILLENDE BEHEERVORMEN

Hoe kun je de waarde van je houtwal/-singel als leefgebied voor soorten vergroten met beheer? Er worden in beheercontracten met SGBDO drie typen houtwal/-singel onderscheiden:

1. Variant A: Houtwal/Singel met eindkap
2. Variant B: Houtwal/Singel zonder eindkap, met onderbegroeiing
3. Variant C: Houtwal/Singel zonder eindkap, zonder onderbegroeiing

Wat zijn de onderlinge verschillen en wat betekent dat voor het beheer? Hoe bepaal je de kroonbedekking? Wat is het verschil tussen dunnen en afzetten? Wanneer spreek je van hakhout en wat zijn overstaanders? Hoe voer je een eindkap uit? Wat is er tegen versnipperen van takhout in de singel? Wat is de waarde van takkenrillen en hoeveel takhout mag je terugleggen in de singel? Wat is de waarde van staand of liggend dood hout voor soorten? Hoe moet je exoten als Amerikaanse vogelkers bestrijden? Door je houtwal actief te beheren kun je de biodiversiteit bevorderen.

BEVORDEREN VAN BIODIVERSITEIT

In het algemeen kun je er van uit gaan dat beheer gericht op variatie in structuur de biodiversiteit sterk bevordert. In de natuur is die variatie het sterkst in de (bos)rand, met kern (bomen), mantel (struiken, struweel) en zoom (ruigtekruiden). Een houtwal met variatie

in structuur geeft de meeste biodiversiteit. Je kunt dat op verschillende manieren bevorderen. Bijvoorbeeld door hakhout (gefaseerd) af te zetten of langs een houtwal een zoom met ruigtekruiden aan te leggen.

Daarnaast kun je de biodiversiteit bevorderen door ongewenste soorten (Amerikaanse vogelkers, ratelpopulier) te bestrijden, lichte plekken te creëren, dood hout te laten staan of te laten liggen, takkenrillen of kuilen met blad aan te leggen. Soorten als roodborst, heggemus, winterkoning, kramsvogel, kleine salamander, bosmuis, hermelijn, wezel, bunzing, das, ringslag zijn slechts enkele voorbeelden van de vele soorten die houtwallen graag als leefgebied kiezen.